

„Exposing the Invisible” Mokymai

„Crowdsourcing“ panaudojimas tyrimams

Sutelktinio informacijos rinkimo metodo vadovas

Apibrėžimas

- „Crowdsourcing“ – tai informacijos gavimo arba įvesties į užduotį ar projektą praktika pasitelkus daugelio žmonių mokamas arba nemokamas paslaugas, paprastai internetu (šaltinis: <https://www.lexico.com/definition/crowdsourcing>.)
- Žurnalistai ir aktyvistai vis dažniau naudojami „crowdsourcing“, siekdami atlikti tyrimus, rinkti informaciją apie krizes, pagerinti atskaitomybę ir dokumentuoti žmogaus teisių pažeidimus.

Esminiai žingsniai ir patarimai

Žemiau pateikiamas pagrindinių elementų ir patarimų sąrašas, į kuriuos aktyvistai ir organizacijos turi atsižvelgti, kai užsiima sutelktinio aprūpinimo paslaugomis.

1. Aprašykite tikslą

- Pavyzdžiui, ar norite papasakoti istoriją, didinti informuotumą apie problemą, rinkti duomenis, kad padėtų kitiems aktyvistams ar organizacijoms jų darbe, įtraukti piliečius į svarbų procesą ar įvykį arba atlikti tyrimą?
- Tikslas apibrėžti kitus „crowdsourcing“ elementus.

2. Apsvarstykite etikos ir saugos aspektus

- Prieš pradėdami naudotis minios tiekimo paslaugomis, galbūt norėsite apvarstyti tokius aspektus kaip:
 - informacijos, kurią galite rinkti, tikslumą,
 - bendraautorių privatumas ir saugumas,
 - nuosavybė / nuosavybės teisė į surinktus duomenis,
 - jūsų pastangų rezultatų prieinamumą.
- Priklausomai nuo jūsų konteksto, kai kurie iš šių aspektų taip pat gali turėti teisinių pasekmių, todėl gali būti protinga pasikonsultuoti su teisinėmis konsultacijomis prieš pradėdami minios tiekimo projektą.

3. Apibrėžkite auditoriją, formatą ir trukmę

- **A) Kas yra jūsų pagrindiniai autoriai?**
 - Prašyti konkretaus indėlio iš apmokytų aktyvistų gali atrodyti kitaip nei bandymas įtraukti įprastus socialinės žiniasklaidos vartotojus.
 - Taip pat galite atsižvelgti į tokias demografines charakteristikas kaip bendraautorių amžius, lytis arba geografinė padėtis.

- Apsvarstykite, ar jums reikia duomenų iš skirtingų populiacijos pogrupių, kad susidarytumėte visą vaizdą.
- **B) Ką norėtumėte daryti su surinktais įrodymais?**
 - Pavyzdžiui, ar norite atvirai dalytis neapdorotais duomenimis ar parašyti ir išplatinti ataskaitą, pagrįstą savo išvadomis?
 - Ar labai svarbu išvadas nedelsiant paskelbti viešai?
 - Tai gali apibrėžti duomenų, kuriuos norite rinkti, formatą.
- **C) Kiek laiko jums reikės?**
 - Minios šaltinių paieškos trukmė priklauso nuo to, ar norite ją organizuoti pagal konkretų įvykį ar procesą.

4. Raskite geriausią metodą

- **Atviro kvietimo metu** visuomenė kviečiama įvairiais kanalais (el. paštu, telefonu, SMS, internetinėmis apklausomis ir kt.) susisiekti su organizatoriais ir pateikti atsiliepimų, balsų, patarimų, nuotraukų ar bet kokios kitos norimos pateikti medžiagos. Šis formatas paprastai atitinka atvirojo duomenų rinkimo formatą.
- **Konkrečiame kvietime** organizatoriai kreipiasi į tam tikras grupes, pateikdami konkretų informacijos prašymą. Informacija paprastai pateikiama iš anksto nustatytu formatu ir fiksuojama paieškos duomenų bazėje.
- Kartais prireikia **įvairių metodų derinio**, ypač vykdant didelius bendradarbiavimo projektus arba kai reikia pateikti kryžmines nuorodas keliuose duomenų srautuose.

5. Efektyviai įtraukite tikslinę (-es) auditoriją (-as)

- **Sėkmingas bendruomenės narių**, kuriems norite teikti duomenis, **įtraukimas** yra pusė jūsų minios šaltinių sėkmės. Jie daug labiau linkę reaguoti ir padėti, jei jaučiasi motyvuoti ir į juos kreipiasi su atitinkama informacija.
- Galvodami apie bendruomenės dalyvavimą, apsvarstykite socialines ir politines sąlygas, kuriomis dirbate, įskaitant bet kokią riziką, su kuria gali susidurti jūsų bendradarbiai.
- Pagalvokite apie tai, kaip galite paskatinti bendruomenės narius domėtis ir jaustis motyvuotais, kad jie galėtų dalyvauti jūsų sutelktinio tiekimo pastangose.
- Kartais tai gali reikšti, kad prieš pasitelkiant minios šaltinį turėtų būti atliktas tam tikras informuotumo ir pasitikėjimo stiprinimo darbas bei kampanijos.

6. Nustatykite tinkamas priemones

- Svarbu pasirinkti tinkamą įrankį, kuris atitiktų jūsų „crowdsourcing“ tikslus ir poreikius, nebandant kurti sutelktinio tiekimo operacijos aplink įrankį.
- Renkantis atkreipkite dėmesį:
 - A) **Techninė aplinka** (aukštųjų ir žemųjų technologijų), įskaitant tikslinės (-ių) auditorijos (-ių) technologijų įpročius.
 - B) Tjūsų bendradarbių **saugumo** ir **privatumo** poreikius.
 - C) **Išlaidos, laikas** ir **techniniai įgūdžiai**, reikalingi tam tikriems įrankiams nustatyti.

7. Nustatykite duomenų tikrinimo procesą

- Tokiu būdu gautus duomenis būtina patikrinti

- Atsižvelgdami į duomenų, kuriuos ketinate rinkti, tipą ir formatą, gerai pagalvokite, kiek patvirtinimo jums gali prireikti ir kiek galite atlikti.
 - A) Prieš pradėdami patvirtinimo procesą, nuspręskite, kiek patvirtinimo, jūsų nuomone, „pakanka“, kad duomenys būtų viešinami.
 - B) Kartais duomenų negalima patikrinti, bet galima „palikti“. Tai yra, nors tai gali būti sunku patvirtinti, jei negalite to paneigti, duomenys vis tiek gali būti verti naudoti.
 - C) Jei negalite patikrinti duomenų, bet vis tiek norite juos viešinti (t. y. juos patikrinti), pateikite aiškų atsakomybės atsisakymą, pažymėdami jūsų duomenis kaip „nepatvirtintus“.

8. Analizuokite duomenis ir pateikite surinktus įrodymus

- Pagalvokite, kaip ketinate analizuoti ir pateikti savo išvadas.
- Svarbu sąžiningai ir teisingai pateikti duomenis:
 - A) Skelbdami išvadas aprašykite savo duomenų rinkimo metodus ir tai, kaip padarėte išvadas.
 - B) Svetainėje ir bet kurioje kitoje medžiagoje aiškiai nurodykite, ar galėsite patikrinti duomenis ir koku mastu.
 - C) Nepamirškite padėkoti.
 - D) Išvados turi būti pateiktos įdomiai ir patraukliai. Vienas iš būdų tai padaryti – galvoti apie „istoriją“, kurią bandote papasakoti savo duomenimis.

Rekomenduojami ištekliai

tolesniam skaitymui ruošiant seminarą

PASTABA: šiais ištekliais taip pat galima pasidalyti su seminaro dalyviais.

Vadovai:

- [“Guide to Crowdsourcing”](#), Mimi Onuoha, Jeanne Pinder, and Jan Schaffer, 20 November 2015, The Tow Center for Digital Journalism (vadovas, išsaugotas su Wayback Machine [here.](#))
- [Listening Post Collective](#), Internews projektas, kuriame siūlomi ištekliai, įrankiai, tarpusavio pagalba ir bendra mokymosi erdvė žurnalistams, naujienų skyriaus lyderiams ir bendruomenės grupėms, norinčioms atgaivinti vietines naujienų ir informacijos ekosistemas įtraukiant bendruomenę. Taip pat numatyta [Playbook](#) / vadovas su konkrečiais žingsniais ir patarimais, kaip užmegzti ryšį su bendruomenėmis (archyvuotas su Wayback Machine [here.](#))

Straipsniai:

- [“Crowdsourcing in investigative journalism”](#), by Nils Mulvad, 4 April 2011, the Global Investigative Journalism Network (GIJN).
- [“How Muckrakers Use Crowdsourcing: Case Studies from ProPublica to The Guardian”](#), by Toby McIntosh, 27 November 2017, GIJN.
- [“5 Ways to Crowdsourcing Easily, Legally & with Quality”](#), by Jeremy Caplan, 9 May 2010, Poynter.org

- [“Should You Crowdfund Your Next Project? Check Out ProPublica’s Checklist”](#), by Jess Ramirez, 25 June 2019, GIJN.

Atvejai ir projektai, sukurti naudojant crowdsourcing:

- [“A Reporter Crowdfunded ER Bills, and Now Doctors Are Listening”](#), by Christine Schmidt, 2 September 2019, for GIJN.
- [“Backstory: How the ABC’s biggest crowdsourced investigation exposed failings in aged care”](#), by Jo Puccini, Flip Prior and Fanou Filali for ABC Investigations, 27 April 2018/25 September 2018, for ABC News Australia.
- [“Bribery in India: A website for whistleblowers”](#), by Mukti Jain Campion, 6 June 2011, for BBC.
- [“CrowdNewsroom: Using Communities to Assemble Non-Public Data Sets”](#), by Joseph Lichterman, May 13, 2019, for GIJN.
- [“How Crisis Mapping Saved Lives in Haiti”](#), by Patrick Meier, 2 July 2012, for National Geographic.
- [“Mapping Handwashing Stations in Indonesia to prevent the spread of COVID”](#), by Cecilia Hinga, 9 April 2021, for Ushahidi.
- [“Mapping the Powerful: Poderopedia Takes Know-How Across Borders”](#), by Miguel Paz, 16 May 2014, for GIJN.
- [“Monitoring and Verifying During the Ukrainian Parliamentary Election”](#), by Anahi Ayala Iacucci, *Verification Handbook 1: A Definitive Guide To Verifying Digital Content For Emergency Coverage*: <https://verificationhandbook.com/>, for European Journalism Centre.
- [“Shadow of a Doubt: Crowdsourcing Time Verification of the MH17 Missile Launch Photo”](#), by Aric Toler, August 7, 2015, for Bellingcat.
- [“STRIKE TRACKER: Decode how US-led bombing destroyed Raqqa”](#), Syria, April 2019, by Amnesty International.
- [“Using a Mobile Phone Survey to Investigate South Sudan’s Conflict”](#), by Carolyn Thompson, 11 May 2020, for GIJN (also in [French](#)).
- [“Wem gehört Hamburg?”](#) (“Who Owns Hamburg?”), 23 November 2018, by CORRECTIV (available in German) – a crowdsourced project about real estate ownership in Hamburg, Germany (the project expanded to other cities).

Platformos ir įrankiai, naudojami duomenims gauti:

- [CrowdNewsroom](#) – crowdsourcing naujienų platforma, kurią sukūrė Vokietijos tiriamųjų pranešimų agentūra CORRECTIV.
- [Fixmystreet.org](#) – atvirojo kodo FixMyStreet platforma leidžia lengvai paleisti svetainę, kuri padeda žmonėms pranešti apie gatvės problemas, pvz., duobes ir sugedusius gatvių žibintus. Tada pranešimai apie problemą siunčiami institucijoms, kad jos būtų išspręstos.
- [FrontlineSMS](#) – nebrangi programinė įranga, kurią įvairios organizacijos naudoja informacijai platinti ir rinkti tekstiniais pranešimais.
- [Poderopedia](#) (turinys ispanų kalba) – bendradarbiavimo duomenų žurnalistikos platforma, padedanti suprasti santykius tarp žmonių, įmonių ir organizacijų visoje Lotynų Amerikoje. Platformoje taip pat dalyvauja piliečiai, norintys prisidėti prie informacijos.
- [Securedrop.org](#) – atvirojo kodo informatorių pateikimo sistema, kurią gali įdiegti žiniasklaidos organizacijos ir NVO, kad saugiai priimtų dokumentus iš anoniminių šaltinių.

- Ushahidi.com – atvirojo kodo programinė įranga ir pelno nesiekianti technologijų įmonė, turinti darbuotojų devyniose šalyse, kurios misija – padėti marginalizuotiems žmonėms pakelti savo balsą, o tiems, kurie jiems tarnauja, geriau klausytis ir reaguoti.

Organizacijos, žinomos kaip dirbančios su „crowdsourcing“:

- Amnesty International – tarptautinė nevyriausybinių žmogaus teisių organizacija, kurios būstinė yra Jungtinėje Karalystėje, kuriai vadovauja „Amnesty Decoders“ platforma, kurią naudoja pasaulinis skaitmeninių savanorių tinklas, padedantis tirti ir atskleisti žmogaus teisių pažeidimus.
- Bellingcat – organizacija, kuri daugiausia dėmesio skiria internetiniams piliečių tyrimams, dažnai naudojasi minios šaltiniu socialinėje žiniasklaidoje, kad rinktų informaciją, dokumentuotų ir patikrintų įvykius kaip savo istorijų ir ataskaitų dalį.
- CORRECTIV – tyrimo ataskaitų teikimo vieta Vokietijoje.
- ProPublica – nepriklausoma Amerikos ne pelno siekianti naujienų salė, kurianti tiriamąją žurnalistiką.
- The Guardian – britų naujienų ir žiniasklaidos svetainė, priklausanti „Guardian Media Group“.